DUNYA MEIN AGAR KOI BHI MUHAMMAD (ﷺ) KE BAARE MEIN SUNEY TOH USPAR KYA LAAZIM HAI

بسم الله الرحمن الرحيم

• Rasool Allaah (ﷺ) ne farmaaya:

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لاَ يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الأُمَّةِ يَهُودِيٌّ وَلاَ نَصْرَانِيٌّ ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلاَّ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ

"Qasam hai Us (Zaat) ki jiske Haath mein Muhammad (ﷺ) ki jaan hai is zamaane ka (Ya'ni mere waqt aur mere ba'd Qiyaamat tak) koi Yahoodi Ya Nasraani (Ya aur koi bhi) Mere baare mein suney phir Eemaan na laaye uspar jisko Main dekar bheja gaya hoon. Toh Jahannam mein jaayega."

[Saheeh Muslim: 386 / 240 - (153)]

• Oopar zikr kee gayi Hadees ke mutaabiq Kya aise shakhs ko jahaalat ka uzr (excuse of ignorance) milega jisne Allaah ke Rasool Muhammad (ﷺ) ke baare mein suney aur Aap (ﷺ) par Eemaan na laaye?

• Is mu'aamle mein hargiz jahaalat ka uzr nahin milega kyunke Rasool Allaah (ﷺ) ne **Mere baare mein suney** kaha, Ya'ni bus naam sunna hi kaafi hai, ab us shakhs ko chaahiye ke Muhammad (ﷺ) kaun hai? Aap kya hai? Aapko kyun bheja gaya hai? Waghairah waghairah jo jo bhi cheezein Aap (ﷺ) ke ta'lluq se laazim aati hain woh us sunne waale ki khud ki zimmedaari hai ke woh usko jaane, ma'loom karey taake Jahannam se bach sakey.

• Kya Qur'aan wa Ahaadees maujood hone, unke tarjume dunya ke mash'hoor zubaanon (languages) mein aasaani se milne, unke tafaaseer wa mafaaheem aur untak pohanchne ke zaraaye hone ke baawajood bhi kisi ko uzr milega?

• Rasool Allaah (ﷺ) ne farmaaya:

مَا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا قَدِ أُعْطِيَ مِنَ الْآيَاتِ مَا مِثْلُهُ آمَنَ عَلَيْهِ الْبَشَرُ، وَإِنَّمَا كَانَ الَّذِي أُوتِيتُ وَحْيًا أَوْحَى اللهُ إِلَيَّ، فَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَكْثَرَهُمْ تَابِعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

"Ambiyaa mein se har ek Nabi ko aisi nishaaniyaan (Mu'jize) deegayi jin (ko dekh kar) Bashar (Insaan) Eemaan laaye, aur Wahee (Revelation) Mujhi ko dee gayi jo Allaah ne mujh par naazil farmaayi, isliye main ummeed karta hoon ke Qiyaamat ke din unsab se zyaadah pairokaar mere hi honge."

[Saheeh Muslim: 385 / 239 - (152)]

• Kya koi Aalim Ya Buzurg Gumraahi par rehte hue apne aapko Hidaayat par samajh raha hai aur log usey Hidaayat par samajhkar uski pairwi kar rahey hain toh kya aise Aalim ko Ya us Aalim ki pairwi karne waalon ko koi uzr milega?

• 'Umar Bin Khattaab (Raziyallaahu 'Anhu) ne farmaaya:

"Aye logo! Kisi ke liye (is silsile mein) koi uzr nahin jo Gumraahi par rehte hue ye soche ke woh Hidaayat par hai. Na hi (uske liye kisi qism ka uzr hai) jo ye sochte hue Hidaayat ko chhord dey ke woh Gumraahi hai, kyunke (tamaam) umoor (wa masaayel) saaf waazeh hochuke hain, Dalaayel saabit hochuke hain aur uzr (wa bahaane) khatm hochuke hain."

[Al-Ibaanah Al-Kubraa - Ibn Battah; Tārīkh al-Madīnah li-Ibn Shabbah 3/800]

• Ma'bood e Barhaqq ka farmaan hai:

يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولا (٦٦) وَقالُوا رَبَّنا إِنَّا أَطَعْنا سادَتَنا وَكُبَراءَنا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلا (٦٧)
رَبَّنا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْناً كَبِيراً (٦٨)

"Jis din aag mein unke chehre ulat palat kiye jaayenge toh woh kahenge: Aye kaash! Hum ne Allaah ki itaa'at kee hoti, aur (kaash ke) Humne Rasool ki itaa'at kee hoti. Aur woh kahenge: Aye hamaare Rabb! Beshak humne apne sardaaron aur apne badon ki itaa'at kee, toh unhone hamein gumraah kardiya. Aye hamaare Rabb! Unko do guna azaab dey aur unpar badi sakht (aur zyaadah) la'nat kar." ***[33:66-68]***

• Ibn Kaseer (Rahimahullaah) ne farmaaya:

أَيْ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ وَتُلْوَى وُجُوهُهُمْ عَلَى جَهَنَّمَ يَقُولُونَ وَهُمْ كَذَلِكَ يَتَمَنَّوْنَ أَنْ لَوْ كَانُوا فِي الدَّارِ الدُّنْيَا مِمَّنْ أَطَاعَ اللَّهَ وَأَطَاعَ الرَّسُولَ.... وَقَالَ تَعَالَى: رُبَما يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كانُوا مُسْلِمِينَ [الْحِجْرِ: ٢]

وَهَكَذَا أَخْبَرَ عَنْهُمْ فِي حَالَتِهِمْ هَذِهِ أَنَّهُمْ يَوَدُّونَ أَنْ لَوْ كَانُوا أَطَاعُوا اللَّهَ وَأَطَاعُوا الرَّسُولَ فِي الدُّنْيَا وَقالُوا رَبَّنا إِنَّا أَطَعْنا سادَتَنا وَكُبَراءَنا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا.

وَقَالَ طَاوُسٌ، سَادَتَنَا يَعْنِي الْأَشْرَافَ وَكُبَرَاءَنَا يَعْنِي الْعُلَمَاءَ

رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذابِ أَيْ بِكُفْرِهِمْ وَإِغْوَائِهِمْ إِيَّانَا.

• Ya'ni unhein chehron ke bal Jahannam ki aag mein ghaseeta jaayega aur unke chehron ko Jahannam mein ulta diya jaayega, phir woh is tamanna ka iz'haar karenge ke Kaash! Woh dunya mein Allaah aur Uske Rasool ki itaa'at karne waalon ke saath hote...... Aur farmaaya: **"Kisi waqt Kaafir log aarzu karenge ke Aye Kaash! Woh Musalmaan hote."** ***[15:2]***

• Isi tarah Allaah (تعالى) ne yahaan bhi bayaan farmaaya hai ke woh is haalat mein bhi tamanna karenge ke Aye Kaash! Woh dunya mein Allaah aur Uske Rasool ki itaa'at karte.

"Aur kehenge: Aye hamaare Parwardigaar! Humne apne sardaaron aur badon logon ka kaha maana tu unhone humko raste se gumraah kardiya."

• Taawus (Rahimahullaah) kehte hai ke: Saardaaron se muraad Ashraaf hain aur Badon se muraad Ulamaa hain.

"Aye hamaare Parwardigaar! Inko dugna azaab dey."

• Ek toh inke Kufr ki wajah se aur doosra hamein gumraah karne ki wajah se. ***[Tafseer Ibn Kaseer]***

• Toh zaahir hua ke Sardaar (leaders), Ulamaa (Scholars), Badey Buzurg log agar Gumraahi par hai aur doosre log in logon ki Gumraahi ko Hidaayat samajhkar inki baat jahaalat ki bina par sunrahe the, na toh badon ko koi jahaalat ka uzr (excuse of ignorance) milraha hai aur na hi unki pairwi karne waalon ko ma'loom nahin hone ki wajah se uzr milraha hai balke dono tarah ke logon ko Jahannam mein azaab milne waala hai jinka haal Allaah (تعالى) ne hamein Qur'aan e Majeed ke zariye bata diya hai.

• Deen ke bunyaadi umoor sirf Ulamaa ke liye nahin balke har un umoor ko janna har Musalmaan par waajib hai, jin mein Ulamaa aur Aam log dono baraabar ke zimmedaar hai, jin mein ek mukallaf shakhs ko jahaalat ka koi uzr nahin hai agarche woh Jaahil ho, is mein koi farq nahin hai ke uske paas Risaalat ke paighaam ki hujjat pohnchi ho Ya nahin pohnchi ho, doosre alfaazon mein: Agarche uske paas koi Rasool aaya ho Ya nahin.

• Imaamul-Mufassir Ibn Jareer Al-Tabari (Rahimahullaah) ne Deen ki bunyaad ke mas'aley ko zikr karne ke ba'd farmaaya:

لا يعذر بالجهل به أحد بلغ حد التكليف، كان ممن آتاه من الله تعالى رسول، أو لم يأتو رسول، عاين من الخلق غيره، أو لم يعاين أحدا سوى نفسه"

"Takleef ki umr (Ya'ni aisa baaligh shakhs jis par Islaam ke tamaam Faraaez par amal karna waajib hojaata hai woh umr) ko pohanchne ke ba'd us (shakhs) se jahaalat ka koi bhi uzr qubool nahin kiya jaayega, agarche woh un logon mein se ho jinke paas Allaah ki taraf se koi Rasool aaya ho Ya nahin, chaahe us ne apne khud ke alaawah doosron ko dekha ho Ya nahin."

[Al-Tabseer Fee Ma'aalam Al-Deen, Pg: 126]

• "Apne khud ke alaawah doosron ko nahin dekha ho" ka matlab ye hai ke Woh apne khud ke alaawah kisi ko bhi nahin dekha, jaisa ke ek shakhs door daraaz koi jazeere mein rehne waala ho aur usey doosra apne aapke alaawah koi aur aadmi dikhaayi na diya ho.

• Agar jab koi Rasool aaye tab unpar aur jo kuch Woh lekar aaye uspar Eemaan laana Deen ki bunyaad mein daakhil hai. Jaisa ke Muhammad (ﷺ) par jab woh aaye tab se lekar ab tak aur jo kuch unko dekar bheja gaya hai un sab par Eemaan laana Deen ki bunyaad mein daakhil hai. Kyunke Deen ki bunyaad Shahaadatayn (Allaah aur Uske Rasool ki gawaahi dene) ko kehte hain.

• Shaykhul-Islaam Ibn Taymiyyah (Rahimahullaah) ne kaha:

أصل الدين: شهادة أن لا إله إلا الله، وشهادة أن محمدا عبده ورسوله"

"Deen ki bunyaad ye hai ke gawaahi dee jaaye ke Allaah ke alaawah koi Ma'bood e Barhaqq (Sachcha Ma'bood) nahin hai aur ye gawaahi dee jaaye ke Muhammad (ﷺ) Uske Bandey aur Rasool hain."

[Majmoo' Al-Fataawaa, Jild: 1, Pg: 10]

• Saheeh Muslim ki Hadees ***(386)*** se saaf zaahir hai ke agar Jahannam se bachna hai toh har Insaan par waajib hai ke woh Islaam qubool karey chaahe woh koi bhi doosre Deen se ta'lluq rakhta ho kyunke Islaam aane ke ba'd baaqi tamaam doosre Deen mansookh (cancelled) hogaye, ab har shakhs ko Muhammad (ﷺ) par aur Aapki Risaalat (Tawheed ka paighaam aur Sharee'at ke Ahkaamaat waghairah) par Eemaan ley aana aur us Eemaan ke taqaazon (demands) ko poora karna laazim hai warnah uska thikaanah Jahannam hai.

• Kyunke Allaah (تعالی) ne Islaam ko hi Deen e haqq muqarrar kiya hai aur Islaam ke alaawah pichle tamaam deeno ko mansookh (cancel) kardiya hai.

• Jaisa ke Ma'bood e Barhaqq ke faraameen hai:

إِنَّ الدِّينَ عِندَ اللهِ الإِسلَامُ

"Beshak Allaah (تعالی) ke nazdeek Deen: Islaam hi hai." ***[3:19]***

أَفَغَيرَ دِينِ اللهِ يَبغُونَ

"Kya woh log Allaah ke Deen ke siwa koi aur Deen chaahte hain?" ***[3:83]***

هُوَ □لَّذِى أَرسَلَ رَسُولَهُۥ بِ□لهُدَىٰ وَدِينِ □لحَقِّ لِيُظۡهِرَهُۥ عَلَى □لدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَو كَرِهَ □لمُشرِكُونَ

"Wohi (Allaah) hai jisne apne Rasool ko Hidaayat aur Sachcha Deen dekar bheja taake usey doosre tamaam adyaan (deeno) par ghaalib kardey agarche Mushrikeen (Deen e Islaam ke ghaalib hone ko) naapasand karey." ***[9:33]***

• Tameem Ad-Daari (Raziyallaahu 'Anhu) Saadiqul-Masdooq, Nabi Al-Malhamah (ﷺ) ka farmaan naqal karte hain ke Rasool Allaah (ﷺ) ne farmaaya:

لَيَبْلُغَنَّ هٰذَا الْأَمْرُ مَا بَلَغَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، وَلَا يَتْرُكُ اللهُ بَيْتَ مَدَرٍ وَلَا وَبَرٍ إِلَّا أَدْخَلَهُ اللهُ هٰذَا الدِّيْنَ بِعِزِّ عَزِيْزٍ أَوْ بِذُلِّ ذَلِيْلٍ، عِزًّا يُعِزُّ اللهُ بِهِ الْإِسْلَامَ أَوْ ذُلًّا يُذِلُّ اللهُ بِهِ الْكُفْرَ

"Ye Deen wahaan tak pohanch jaayega, jahaan tak din aur raat pohnche hue hain, Allaah (تعالی) eenton waale Ya kheme (jhopdi - tent) waale kisi ghar ko nahin chhodhega, magar izzat waalon ko izzat ke saath aur zillat waalon ko zillat ke saath us mein is Deen ko daakhil kardega, izzat is tarah (hai) ke Allaah (تعالی) unke zariye Islaam ko ghalbah aur izzat ataa karega aur zillat is tarah ke Allaah (تعالی) Kufr ko zaleel kardega."

• Tameem Ad-Daari (Raziyallaahu 'Anhu) kehte hain:

قَدْ عَرَفْتُ ذَالِكَ فِى أَهْلِ بَيْتِىْ لَقَدْ أَصَابَ مَنْ أَسْلَمَ مِنْهُمُ الْخَيْرَ وَ الشَّرَفَ وَالْعِزَّ وَلَقَدْ أَصَابَ مَنْ كَانَ مِنْهُمْ كَافِرًا الذُّلَّ وَالصِّغَارَ وَ الْجِزْيَةَ

'Maine (izzat wa zillat waale is mu'aamle ko) apne ghar waalon mein dekh liya, hum mein se Musharraf Ba-Islaam hone waalon ne khayr, sharf aur izzat ko paaliya aur hum mein se jo log Kaafir rahey, zillat wa haqaarat aur jizyah unka muqaddar bana.'

[Musnad Ahmad: 107]

• Ab har woh Insaan jisne sirf Muhammad (ﷺ) ka naam suna aur Aap (ﷺ) kaun hai, Aap ki da'wat kya hai, Aapne kis cheez ki taraf logon ko bulaaya, Aap par Eemaan laane ki kya kaifiyat hai aur Aap par Eemaan laane waale kya karte hain waghairah waghairah, ye tamaam cheezen aur Tawheed ka ilm haasil karne Ya us ilm tak pohanchne ke zaraaye hone ke baawajood Eemaan nahin laaya toh usey koi jahaalat ka uzr (excuse of ignorance) nahin milega, aur koi yahi haalat mein marjaaye toh woh Jahannam mein jaayega.

• Allaah (تعالى) ne Deen ke bunyaadi umoor mein jahaalat uzr nahin banegi is baat ko bayaan karne ke liye Rasoolon ko bheja, jaisa ke farmaan hai:

وَما أَرْسَلْنا مِنْ رَسُولٍ إِلاَّ بِلِسانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ

"Aur Humne har Rasool uski qaum ki zubaan bolne waala bheja, taake unke liye khol kar bayaan karey...." ***[14:4]***

• Choonke Rasoolon aur Ambiyaa ka silsilah khatm hochuka hai, ab hamaare darmiyaan Qur'aan wa Ahaadees maujood hain, unke tarjume aksar zubaanon (languages) mein maujood hai, agar pardhna nahin aata hai toh pardh kar sunaane waale maujood hain waghairah waghairah.

• Al-Gharz ab aisa koi uzr (excuse) kisi ke paas hai hi nahin jisey woh bataakar bach sakey, kyunke talaash e haqq ke tamaam zaraaye wa wasaayel maujood hain.

• Ma'bood e Barhaqq ka farmaan hai:

رُسُلاً مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكانَ اللَّهُ عَزِيزاً حَكِيماً

"Aur (Allaah ne) khushkhabri dene waale aur daraane waale Rasool bheje, taake Rasoolon ke aane ke ba'd logon ke liye Allaah par hujjat aur ilzaam ka mauqa' na rahey aur Allaah bada zabardast, khoob hikmat waala hai." ***[4:165]***

• Ibn Kaseer (Rahimahullaah) ne kaha:

أَيْ أَنَّهُ تَعَالَى أَنْزَلَ كُتُبَهُ وَأَرْسَلَ رُسُلَهُ بِالْبِشَارَةِ وَالنِّذَارَةِ، وَبَيَّنَ مَا يُحِبُّهُ وَيَرْضَاهُ مِمَّا يَكْرَهُهُ وَيَأْبَاهُ، لِئَلَّا يَبْقَى لِمُعْتَذِرٍ عُذْرٌ، كَمَا قَالَ تَعَالَى: وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْناهُمْ بِعَذابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقالُوا رَبَّنا لَوْلا أَرْسَلْتَ إِلَيْنا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آياتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزى، وكذا قوله: وَلَوْلا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِما قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ. وَقَدْ ثَبَتَ فِي الصَّحِيحَيْنِ عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وسلم: «لا أحد أغير من

الله، مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ حَرّمَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ، وَلَا أَحَدَ أَحَبُّ إِلَيْهِ المدح من الله عز وجل، مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ مَدَحَ نَفْسَهُ، وَلَا أَحَدَ أَحَبُّ إِلَيْهِ الْعُذْرُ مِنَ اللّهِ، مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ بَعَثَ النّبِيّينَ مُبَشّرِينَ وَمُنْذِرِينَ» ، وَفِي لَفْظٍ آخر «مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ أَرْسَلَ رُسُلَهُ وَأَنْزَلَ كُتُبَهُ» .

• Ya'ni Allaah (تعالى) ne Khushkhabri sunaane aur Daraane ke liye Apni Kitaabein naazil farmaayi, Apne Rasoolon ko bheja aur woh sab kuch waazeh farma diya jisey Woh (Ya'ni Allaah) pasand farmaata aur naapasand farmaata hai taake kisi ke paas **KOI UZR BAAQI NAHIN RAHEY** ke (woh aisa kahey ke) usey toh **KHABAR HI NA HUI THI** jaisa ke Allaah (تعالى) ne farmaaya: **"Aur agar Hum bila shubah unko Paighambar (ke bhejne) se pehle kisi azaab se halaak kardete toh woh kehte ke Aye hamaare Parwardigaar! Tu ne hamaari taraf koi Paighambar kyun na bheja ke hum zaleel aur ruswa hone se pehle Tere Kalaam (wa Ahkaam) ki pairwi karte."** ***[20:134]***

• Isi tarah (Allaah ne) ye bhi farmaaya: **"Agar ye baat na hoti ke unke apne haathon aage bheje hue a'maal ki wajah se koi museebat pohnchi toh ye keh uth'te ke Aye hamaare Rabb! Tu ne hamaari taraf koi Rasool kyun nahin bheja ke hum Teri aayaat ki taabe'daari karte aur Eemaan waalon mein hojaate."** ***[28:47]***

• Saheeh Bukhaari wa Muslim mein Ibn Ma'sood (Raziyallaahu 'Anhu) se marwi hai ke Rasool Allaah (ﷺ) ne farmaaya: **"Allaah (تعالى) se zyaadah Ghayyoor (bohat ghairatmand) koi nahin, isi wajah se Usne zaahiri aur khufiyah buraaiyon ko Haraam qaraar diya hai. Allaah (تعالى) se zyaadah ta'reef ko pasand karne waala aur koi nahin, isi wajah se Usne Apni Zaat e Giraami ki khud ta'reef farmaayi hai. Allaah (تعالى) se zyaadah kisi par hujjat qaayem karna aur uzr ka koi mauqa' baaqi na rakhna kisi ko pasand nahin hai. Isi wajah se Usne Nabiyon ko khushkhabri sunaane aur daraane waale banaakar bheja tha."**

[Saheeh Al-Bukhaari: 4634, 7416; Saheeh Muslim: 6993 - (34) - 2760, 3764 - (17) - 1499]

• Ek riwaayat mein alfaaz ye hain: **"Isi wajah se Usne Apni Kitaabon ko naazil farmaaya aur Apne Rasoolon ko bheja."**

[Saheeh Muslim: 6994 - (35) - 2760 - Tafseer Ibn Kaseer]

• Allaah (تعالى) ne Rasoolon ko bhejkar, Kitaabein naazil farmaakar Hidaayat aur Gumraahi dono ko saaf khol kar bayaan kardiya hai.

• Ma'bood e Barhaqq ka farmaan hai:

وَما كانَ اللّهُ لِيُضِلَّ قَوْماً بَعْدَ إِذْ هَداهُمْ حَتّى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ

"Aur Allaah aisa nahin ke kisi qaum ko Hidaayat dene ke ba'd Gumraah karde jabtak unke liye woh cheezein saaf saaf bayaan na karde jinse woh bachein...." ***[9:116]***

• Ab jab koi shakhs Muhammad (ﷺ) ka naam suney toh uski khud se kya zimmedaari hoti hai ke woh kya karey. Aaiye Sahaabah (Raziyallaahu 'Anhum) ki zindagi ke kuch waaqi'aat (events) ko dekhte hain jab unhone Muhammad (ﷺ) ke baare mein suna toh kya kiya.

قَالَ عَمْرُو بْنُ عَبَسَةَ السُّلَمِيُّ كُنْتُ وَأَنَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ أَظُنُّ أَنَّ النَّاسَ عَلَى ضَلَالَةٍ وَأَنَّهُمْ لَيْسُوا عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَعْبُدُونَ الْأَوْثَانَ فَسَمِعْتُ بِرَجُلٍ بِمَكَّةَ يُخْبِرُ أَخْبَارًا فَقَعَدْتُ عَلَى رَاحِلَتِي فَقَدِمْتُ عَلَيْهِ فَإِذَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُسْتَخْفِيًا جُرَءَاءُ عَلَيْهِ قَوْمُهُ فَتَلَطَّفْتُ حَتَّى دَخَلْتُ عَلَيْهِ بِمَكَّةَ فَقُلْتُ لَهُ مَا أَنْتَ قَالَ أَنَا نَبِيٌّ فَقُلْتُ وَمَا نَبِيٌّ قَالَ أَرْسَلَنِي اللَّهُ فَقُلْتُ وَبِأَيِّ شَيْءٍ أَرْسَلَكَ قَالَ أَرْسَلَنِي بِصِلَةِ الْأَرْحَامِ وَكَسْرِ الْأَوْثَانِ وَأَنْ يُوَحَّدَ اللَّهُ لَا يُشْرَكُ بِهِ شَيْءٌ قُلْتُ لَهُ فَمَنْ مَعَكَ عَلَى هَذَا قَالَ حُرٌّ وَعَبْدٌ قَالَ وَمَعَهُ يَوْمَئِذٍ أَبُو بَكْرٍ وَبِلَالٌ مِمَّنْ آمَنَ بِهِ فَقُلْتُ إِنِّي مُتَّبِعُكَ قَالَ إِنَّكَ لَا تَسْتَطِيعُ ذَلِكَ يَوْمَكَ هَذَا أَلَا تَرَى حَالِي وَحَالَ النَّاسِ وَلَكِنْ ارْجِعْ إِلَى أَهْلِكَ فَإِذَا سَمِعْتَ بِي قَدْ ظَهَرْتُ فَأْتِنِي قَالَ فَذَهَبْتُ إِلَى أَهْلِي وَقَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ وَكُنْتُ فِي أَهْلِي فَجَعَلْتُ أَتَخَبَّرُ الْأَخْبَارَ وَأَسْأَلُ النَّاسَ حِينَ قَدِمَ الْمَدِينَةَ حَتَّى قَدِمَ عَلَيَّ نَفَرٌ مِنْ أَهْلِ يَثْرِبَ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ فَقُلْتُ مَا فَعَلَ هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي قَدِمَ الْمَدِينَةَ فَقَالُوا النَّاسُ إِلَيْهِ سِرَاعٌ وَقَدْ أَرَادَ قَوْمُهُ قَتْلَهُ فَلَمْ يَسْتَطِيعُوا ذَلِكَ فَقَدِمْتُ الْمَدِينَةَ فَدَخَلْتُ عَلَيْهِ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتَعْرِفُنِي قَالَ نَعَمْ أَنْتَ الَّذِي لَقِيتَنِي بِمَكَّةَ قَالَ فَقُلْتُ بَلَى فَقُلْتُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ أَخْبِرْنِي عَمَّا عَلَّمَكَ اللَّهُ وَأَجْهَلُهُ أَخْبِرْنِي عَنْ الصَّلَاةِ قَالَ صَلِّ صَلَاةَ الصُّبْحِ ثُمَّ أَقْصِرْ عَنْ الصَّلَاةِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ حَتَّى تَرْتَفِعَ فَإِنَّهَا تَطْلُعُ حِينَ تَطْلُعُ بَيْنَ قَرْنَيْ شَيْطَانٍ وَحِينَئِذٍ يَسْجُدُ لَهَا الْكُفَّارُ ثُمَّ صَلِّ فَإِنَّ الصَّلَاةَ مَشْهُودَةٌ مَحْضُورَةٌ حَتَّى يَسْتَقِلَّ الظِّلُّ بِالرُّمْحِ ثُمَّ أَقْصِرْ عَنْ الصَّلَاةِ فَإِنَّ حِينَئِذٍ تُسْجَرُ جَهَنَّمُ فَإِذَا أَقْبَلَ الْفَيْءُ فَصَلِّ فَإِنَّ الصَّلَاةَ مَشْهُودَةٌ مَحْضُورَةٌ حَتَّى تُصَلِّيَ الْعَصْرَ ثُمَّ أَقْصِرْ عَنْ الصَّلَاةِ حَتَّى تَغْرُبَ الشَّمْسُ فَإِنَّهَا تَغْرُبُ بَيْنَ قَرْنَيْ شَيْطَانٍ وَحِينَئِذٍ يَسْجُدُ لَهَا الْكُفَّارُ قَالَ فَقُلْتُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ فَالْوُضُوءَ حَدِّثْنِي عَنْهُ قَالَ مَا مِنْكُمْ رَجُلٌ يُقَرِّبُ وَضُوءَهُ فَيَتَمَضْمَضُ وَيَسْتَنْشِقُ فَيَنْتَثِرُ إِلَّا خَرَّتْ خَطَايَا وَجْهِهِ وَفِيهِ وَخَيَاشِيمِهِ ثُمَّ إِذَا غَسَلَ وَجْهَهُ كَمَا أَمَرَهُ اللَّهُ إِلَّا خَرَّتْ خَطَايَا وَجْهِهِ مِنْ أَطْرَافِ لِحْيَتِهِ مَعَ الْمَاءِ ثُمَّ يَغْسِلُ يَدَيْهِ إِلَى الْمِرْفَقَيْنِ إِلَّا خَرَّتْ خَطَايَا يَدَيْهِ مِنْ أَنَامِلِهِ مَعَ الْمَاءِ ثُمَّ يَمْسَحُ رَأْسَهُ إِلَّا خَرَّتْ خَطَايَا رَأْسِهِ مِنْ أَطْرَافِ شَعْرِهِ مَعَ الْمَاءِ ثُمَّ يَغْسِلُ قَدَمَيْهِ إِلَى الْكَعْبَيْنِ إِلَّا خَرَّتْ خَطَايَا رِجْلَيْهِ مِنْ أَنَامِلِهِ مَعَ الْمَاءِ فَإِنْ هُوَ قَامَ فَصَلَّى فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ وَمَجَّدَهُ بِالَّذِي هُوَ لَهُ أَهْلٌ وَفَرَّغَ قَلْبَهُ لِلَّهِ إِلَّا انْصَرَفَ مِنْ خَطِيئَتِهِ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

• 'Amr Bin 'Abasah Sulami (Raziyallaahu 'Anhu) ne kaha: Main jab apne Jaahiliyat ke daur mein tha toh (ye baat) samajhta tha ke log gumraah hain aur jab woh buthon (idols) ki ibaadat karte hain toh kisi (sachchi) cheez (deen) par nahin hai (aisa samajhta tha), phir maine Makkah ke ek aadmi ke baare mein suna ke woh bohatsi baaton ki khabar deta hai.

• Main apni sawaari par baitha aur unke paas aagaya, us zamaane mein Rasool Allaah (ﷺ) chupe hue the, Aap ki qaum (ke log) Aapke khilaaf diler and jari the (Ya'ni Kuffaar ne Rasool Allaah ki zindagi mushkil kar rakhi thi).

• Main ek lateef tadbeer (hoshiyaari) ikhtiyaar karke Makkah mein Aap (ﷺ) ki khidmat mein haazir hua aur Aapse poocha: Aap kya hai?

• Rasool Allaah (ﷺ) ne farmaaya: **"Main Nabi hoon."**

• Phir maine poocha: Nabi kya hota hai?

• Aap (ﷺ) ne farmaaya: **"Mujhe Allaah ne bheja hai."**

• Maine kaha: Aapko kya dekar bheja gaya hai?

• Aap (ﷺ) ne farmaaya: **"Allaah (تعالى) ne mujhe Silah Rahmi, Buthon (idols) ko tordne, Allaah ko akela (Ma'bood e Barhaqq) qaraar dene aur Uske saath kisi cheez ko shareek na tehraane (ka paighaam) dekar bheja hai."**

• Maine Aapse poocha: Aapke saath is (Deen) par aur kaun hai?

• Aap (ﷺ) ne farmaaya: **"Ek aazaad aur ek ghulaam"....** ('Amr Bin 'Abasah ne) kaha: us waqt Aap (ﷺ) ke saath Eemaan laane waalon mein se Abu Bakr aur Bilaal (Raziyallaahu 'Anhumaa) the.

• Maine kaha: Main bhi Aapka muttabi' (follower) hoon.

• Aap (ﷺ) ne farmaaya: **"Aajkal ke ye haalaat mein tum aisa karne ki Istetaa'at nahin rakhte. Kya tum mera aur (mere) logon ka (jo ab mushkil) haal hai nahin dekhte? Lekin (in haalaat mein) tum apne ghar ki taraf laut jaao aur jab mere baare mein suno ke main ghaalib aagaya hoon (Ya'ni Kuffaar se muqaable mein jeet jaaun) toh mere paas aajaana."**

• 'Amr (Raziyallaahu 'Anhu) ne kaha: Toh main apne ghar waalon ke paas laut aaya. Aur (ba'd mein jab) Rasool Allaah (ﷺ) Madeenah tashreef legaye toh main apne ghar hi mein tha.

• Main apne logon mein tha aur main Aap (ﷺ) ke baare mein khabrein lene aur logon ke Aap (ﷺ) ke haalaat poochne mein laga rehta ke kab Rasool Allaah (ﷺ) Madeenah pohnchenge.

• Yahaan tak ke mere paas Ahl e Yasrib (Madeenah waalon) mein se kuch log aaye toh maine poocha: Ye shakhs jo Madeenah mein aaya hai, usne kya kuch kiya? Unhone kaha: Log tezi se un (ke deen) ki taraf bardh rahey hain, Aap (ﷺ) ki qaum ne Aapko qatal karna chaaha tha lekin woh aisa na kar sakey.

• (Ye sunkar) Main Madeenah aaya aur Aap (ﷺ) ki khidmat mein haazir hua aur kaha: Aye Allaah ke Rasool! Kya Aap mujhe pehchaante hain?

• Aap (ﷺ) ne farmaaya: **"Haan tum wohi ho na jo mujhse Makkah mein mile the?"**

• Maine kaha: ji haan aur maine poocha: Aye Allaah ke Nabi! Mujhe woh (sab) bataaiye jo Allaah ne Aapko sikhaaya hai aur main us se jaahil (naawaaqif) hoon. Mujhe Namaaz ke baare mein bataaiye.

• Aap (ﷺ) farmaaya: **"Subah ki namaaz padho aur phir namaaz se ruk jaao yahaan tak ke sooraj nikal kar buland hojaaye jab woh tuloo' (rise) hota hai toh Shaytaan (apne seengon ko aage karke yoon dikhaata hai jaise woh us) ke do seengon ke darmiyaan tuloo' hota hai aur aise waqt Kaafir us (sooraj) ko sajdah karte hain, uske ba'd namaaz padho kyunke namaaz ka mushaahadah (observation) hota hai aur us mein (farishte) haazir hote hain yahaan tak ke jab neyze ka saayah (shadow of the spear) uske saath lag jaaye (Ya'ni sooraj bilkul sar par aajaaye) toh phir namaaz se rukjaao kyunke is waqt Jahannam ko eendhan se bharkar bhardhkaaya jaata hai, phir jab saayah aage aajaaye (sooraj dhal jaaye) toh namaaz padho kyunke namaaz ka mushaahadah kiya jaata hai aur us mein haaziri dee jaati hai yahaan tak ke tum 'Asr se faarigh hojaao, phir namaaz se rukjaao yahaan tak ke sooraj (poori tarah) ghuroob hojaaye kyunke woh Shaytaan ke do seengon mein ghuroob hota hai aur us waqt Kaafir uske saamne sajdah karte hain."**

• Kaha: phir maine poocha: Aye Allaah ke Nabi! Toh Wuzu? Mujhe iske baare mein bhi bataaiye.

• Aap (ﷺ) ne farmaaya: **"Tum mein se jo shakhs bhi wuzu ke liye paani apne qareeb karta hai. Phir kulli karta hai aur naak mein paani kheench kar usey chhordta hai toh us se uske chehre, munh aur naak ke nathnon ke gunaah jhard jaate hain, phir jab woh Allaah ke hukm ke mutaabiq apne chehre ko dhota hai toh laaziman uske chehre ke gunaah bhi paani ke saath uski daadhi ke kinaaron se girjaate hain, phir woh apne dono haathon ko kohniyon (ke oopar) tak dhota hai. Toh laaziman uske haathon ke gunaah paani ke saath uske pooron se girjaate hain, phir woh sar ka masah karta hai toh uske sar ke gunaah paani ke saath uske baalon ke atraaf se zaayel hojaate hain, phir woh takhnon (ke oopar) tak apne dono qadam dhota hai. Toh uske dono paaon ke gunaah paani ke saath uske pooron se girjaate hain, phir agar woh khada hua, namaaz padhi aur Allaah ke jaise Uski shaan hai uski hamd wa sana aur buzurgi bayaan kee aur apna dil Allaah ke liye (har qism ke doosre khayaalaat wa tasawwuraat se) khaali karliya toh woh apne gunaahon se is tarah nikalta hai jis tarah us waqt tha jis din uski waalidah ne usey (har qism ke gunaahon se paak) paida kiya tha."**

[Saheeh Muslim: 1930 / 294 - (832)]

• Is Hadees par ghaur karein ke us zamaane aur aaj ke zamaane ke haalaat se mawaazanah (compare) keejiye ke ek jaahil (naawaqif) baddu (beduin - gaaon ka) aadmi jab usey pata

chala ke ek shakhs Makkah mein koi deen ke baare mein bata raha hai, uski taraf logon ko bula raha hai aur log jis deen par hai usko ghalat keh raha hai toh ek gaaon mein rehne waala naawaaqif shakhs aaraam se baitha nahin balke fauran apne sawaari par baitha aur wahaan pohanch gaya aur ilm ko haasil kiya jiski Rasool Allaah (ﷺ) da'wat dey rahey the.

• Dekhiye 'Amr Bin 'Abasah (Raziyallaahu 'Anhu) ko jo ke Daur e Jaahiliyat (Pre-Islaamic period) mein jab unhone Rasool Allaah (ﷺ) ke baare suna kaise nikal padhe toh phir aaj aise shakhs ko uzr (excuse) kaise milega jiska da'waa hai ke woh Rasool Allaah (ﷺ) ka Ummati hai, aur bunyaadi ilm ustak pohanch chuka hai, uske ghar mein Qur'aan maujood hai, uska poora Khaandaan Musalmaan hai aur woh Musalmaanon ke shehron mein paida hua hai aur uski parwarish bhi Musalmaanon ke darmiyaan hui hai.

• Agar usey pardhna nahin aata hai toh Deeni ilm ko sikhaane waale bhi maujood hai, lekin iske baawajood woh e'raaz kiya hua hai, roogardaani kar raha hai, munh phere hua hai.

• Is Hadees se hamein ye bhi pata chala ke jab Rasool Allaah (ﷺ) ne farmaaya: **"Mujhe Allaah ne bheja hai"** toh 'Amr (Raziyallaahu 'Anhu) ne poocha: Aapko kya dekar bheja gaya hai toh Aap (ﷺ) ne farmaaya: **"Allaah (تعالی) ne mujhe Silah Rahmi, Buthon (idols) ko tordne, Allaah ko akela (Ma'bood e Barhaqq) qaraar dene aur Uske saath kisi cheez ko shareek na tehraane (ka paighaam) dekar bheja hai."**

• Toh ye cheez saaf zaahir hogayi ke paighaam ki sabse ahem cheez Allaah ki Tawheed hai ke tamaam ibaadaat Allaah akele ke liye ho jiska koi shareek nahin aur buthon (idols) ko tordna aur ye isiliye zaroori hai ke Allaah ke alaawah in sab ki ibaadat kee jaati hai aur Allaah akele ki ibaadat par sabko kaarband karna jab hi mumkin hai jab har cheez jisey Allaah ke alaawah pooji jaati aur ibaadat kee jaati hai unka sab khaatma ho.

• Aur ye cheez jaani maani aur ma'loom hai ke buthon (idols) ko tordna jab tak mumkin nahin jab tak unse shadeed dushmani na ho aur talwaar miyaan se baaher na aajaaye. So ye Rasool Allaah (ﷺ) ke paighaam ka sabse ahem tareen maqsad hai is par ghaur keejiye.

• Is Hadees mein aur ek cheez hamein ma'loom hoti hai ke Tawheed ke saath aur kya cheez chaahiye kyunke jab 'Amr Bin 'Abasah (Raziyallaahu 'Anhu) ne poocha: Aapke saath is (Deen) par aur kaun hai? Aap (ﷺ) ne farmaaya: **"Ek aazaad aur ek ghulaam"**

• Toh Rasool Allaah (ﷺ) ke jawaab ka maf'hoom ye hai ke us waqt saare Ulamaa, ghulaam, baadshaah aur aam log sab Rasool Allaah (ﷺ) ki khilaaf warzi kee aur Aap (ﷺ) ki pairwi wa farmaabardaari karne se inkaar kiya siwaaye do logon ke jo ke Abu Bakr aur Bilaal (Raziyallaahu 'Anhumaa) the.

• Ye cheez is baat ki daleel hai ke aam taur par Haqq par bohat thode hi hote hain aur imkaan hota hai ke baatil se tamaam dunya bhar jaaye.

• Jaisa ke Ma'bood e Barhaqq ka farmaan hai:

وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلاَّ فَرِيقاً مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

"Aur Iblees ne unpar apna khayaal sach kar dikhaaya, chunaanche siwaaye Mu'minon ki ek jamaa'at ke sabne usi ki ittebaa' kee." ***[34:20]***

• Aur ek jagah farmaaya:

وَإِنْ تُطِعْ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

"Aur agar Aap Ahl e Zameen ki aksariyat ki itaa'at karenge toh woh Aapko Allaah ki raah se bhatka denge..." ***[6:116]***

• Aksar log gumraah hai: Ibn Kaseer (Rahimahullaah) ne kaha: Allaah (تعالی) ne bayaan farmaaya hai ke Rooye Zameen ke aksar log gumraah hain jaisa ke farmaaya:

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ

"Aur bila shubah un mein bohat se pehle log bhi gumraah hogaye the." ***[37:71]***

• Aur farmaaya:

وَما أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ

"Aur bohat se log (Aye Nabi!) chaahe Aap (kitni hi) khwaahish karein (woh sab) Eemaan laane waale nahin hai." ***[12:103]***

• Beherhaal yahi cheez bataana maqsood hai ke 'Amr Bin 'Abasah (Raziyallaahu 'Anhu) ne jo apna kirdaar bayaan farmaaya jab unhone Nabi Al-Malhamah (ﷺ) ke baare mein suna.

• Isi tarah Salmaan Faarsi, Abu Zar Ghifaari, aur 'Abdullaah Bin Salaam (Raziyallaahu 'Anhum) ne bhi bayaan farmaaya ke jab unsab ne Muhammad (ﷺ) ka naam suna, unsab ko khabar mili toh unhone kya kiya. Aap khud usey padhiye, hum woh waaqi'aat ke hawaale yahaan naqal kar rahey hain:

• Salmaan Faarsi (Raziyallaahu 'Anhu) ka waaqi'ah. ***[Musnad Ahmad (Islam 360 No.): 11744]***

• Abu Zar (Raziyallaahu 'Anhu) ka Waaqi'ah. ***[Saheeh Muslim: 6359 / 132 - (2473)]***

• 'Abdullaah Bin Salaam ka Waaqi'ah. ***[Saheeh Bukhaari: 3329]***

• Allaah Wahdahu Laa Shareek Lahu se du'aa hai ke woh hamein Uske Kalimah ko buland karne ke tamaam zaraayon mein shaamil hone ki tawfeeq dey, chaahe woh jaan se ho Ya maal se Ya zubaan se, aur Kalimah e Tawheed ke tamaam taqaazon ko poora karne ki tawfeeq aur uspar chalne mein hamaari madad farmaaye.

آمين يا المنّان بديع السموات والأرض يا ذا الجلال والإكرام يا حيّ يا قيّوم

ولله الحمد والمنة وهو أعلم

- Muharrir: 'Abdul-Mudhill (عَبْدُ المُذِلّ)

Link: https://justpaste.it/7km1e

Profile: https://justpaste.it/u/Khaadimul_Islam